

Markku Eestilä kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan osoittamisesta Iisalmen, Varkauden ja Pietarsaaren käräjäoikeuden kanslioiden ja istuntopaikkojen säilyttämiseen

Eduskunnalle

Eduskunta hyväksyi 22.11.2017 hallituksen esityksen tuomioistuinlain ja eräiden käräjäoikeuksien asiallista toimivaltaa koskevien lakien muuttamisesta. Tällä päätöksellä on tarkoitus lakkauttaa Pohjois-Savossa Iisalmen ja Varkauden erilliset käräjäoikeuden kansliat ja istuntopaikat.

Pohjois-Savon maakuntahallitus ja maakuntavaltuusto sekä Itä-Suomen viiden maakunnan neuvottelukunta ovat useissa lausunnoissaan vastustaneet Iisalmen ja Varkauden käräjäoikeuksien kanslioiden lakkauttamista. Lakkauttamisen katsotaan heikentävän kansalaisten oikeusturvaa ja muun oikeudenhoidon toimintaa, ja lakkauttaminen vaikuttaa myös seutukuntien aluetalouteen heikentävästi. Iisalmen kanslia työllistää n. 25 henkilöä ja Varkauden talousalueella lakkauttamisen arvioivan vähentävän 30—50 työpaikkaa. Kuopioon siirtyisi 35 työpaikkaa.

Lakkauttamiset vaikuttavat epäsuorasti muun muassa asianajopalveluiden tarjontaan, ja vaarana on myös syyttäjävirston Iisalmen toimipaikan lakkauttaminen sekä Iisalmen ja Varkauden oikeusaputoimistojen lakkauttaminen.

Pohjois-Savon liitto on aikaisemmissa lausunnoissaan myös todennut, että lakkauttamisten taloudelliset edut on arvioitu liian suppeasti vain oikeusministeriön hallinnonalan näkökulmasta, eikä ole otettu riittävästi huomioon lakkautusten laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Pohjois-Savon liitto korostaa valtion toimipaikkojen merkitystä ja vaikuttavuutta maakunnan ja seutukuntien kehitykseen. Kanslioiden ja istuntopaikkojen säilyttämistä puoltaa myös pitkät etäisyydet suunniteltuun Kuopion toimipaikkaan.

Tilojen vähyys vuoksi Iisalmen ja Varkauden toimintoja ei ole voitu siirtää Kuopioon. Kuopiossa ei ole riittävästi istunto- ja valmistelusaleja edes nykyisen Kuopion käräjäoikeuden kaikkiin tarpeisiin, joten Kuopiossa jouduttaisiin rakentamaan uusia tiloja siirtyville toiminnoille. Näitä lisärakentamisen kustannuksia ei ole riittävästi otettu huomioon vaikutuksia arvioitaessa. Kuopioon suunniteltu lisärakentaminen on kaikissa muodoissaan kalliimpi ratkaisu kuin Varkauden ja Iisalmen kanslioiden säilyttäminen.

Nykyinen yhteiskunnallinen tilanne pandemian johdosta osoittaa korostetusti hajautetun palvelurakenteen vahvuutta. Kun vastaavia tilanteita arvioidaan ilmenevän myös tulevaisuudessa, on nykyinen hajautettu palvelurakenne tarkoituksenmukaista säilyttää ja kehittää tulevaisuuden tarpei-

Talousarvioaloite TAA 12/2020 vp

ta varten. Erityisesti nykyisessä tilanteessa ei ole aiheellista heikentää kansalaisten perusturvaan liittyviä asioita.

Nykyinen tilanne on johtanut monissa toiminnoissa siirtymisen digitaaliseen toimintatapaan, ja myös tuomioistuimet käyttävät etäyhteyttä oikeudenkäynneissä. Valtiolla on lisäksi tavoite edistää digitalisaatiota yhteiskunnan eri toiminnoissa. Nyt on hyvä tilaisuus ottaa digitalisaation mahdollisuudet pysyvästi käyttöön, ja ylläpitää sen avulla hajautettua palvelurakennetta ja monipaikkaisuutta valtionkin toiminnoissa.

Hallituksen budjettiesityksen perusteluissa momentin 25.10.03 määrärahan mitoituksessa otetaan huomioon Iisalmen, Pietarsaaren ja Varkauden istuntopaikkojen säilyttäminen. Perusteluihin tulee lisätä mainita, että myös kansliat säilytetään kyseisissä paikoissa. Kanslioiden säilyttäminen ei lisää määrärahatarvetta, koska kyseisiä kanslioita ei ole vielä siirretty suunnitelluille uusille toimipaikoille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää momentin 25.10.03 perusteluihin maininnan, että määrärahaa saa käyttää myös Iisalmen, Varkauden ja Pietarsaaren istuntopaikkojen ja kanslioiden säilyttämiseen.

Helsingissä 16.10.2020

Markku Eestilä kok
Sari Essayah kd
Hannakaisa Heikkinen kesk
Matti Semi vas
Tuula Väättäinen sd
Marko Kilpi kok
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Minna Reijonen ps
Sanna Antikainen ps